

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 16Csp/143/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120253276
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Šiška, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:6120253276.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, v spore žalobcu: SPP - distribúcia, a.s., so sídlom Mlynské nivy 44/b, Bratislava-Ružinov, IČO: 35 910 739, zastúpený: Mgr. Miroslav Hanec, so sídlom Hruštiny 602, Žilina, IČO: 37 976 486 proti žalovanému : P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, Nitra, zastúpený : JUDr. Mária Konrádová, advokát so sídlom Farská 8, Nitra, v konaní o zaplatenie sumy 3 900,24 eura s príslušenstvom, sudcom JUDr. Borisom Šiškom, PhD., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 3 900,24 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3 900,24 eura od 12.10.2018 do zaplatenia a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi sa proti žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu podaným Okresnému súdu Banský Bystrica dňa 28.02.2020, domáhal proti pôvodne žalovaným (voči Y. F. bolo konanie zastavené uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 28Up/423/2020-18 zo dňa 21.05.2020) zaplatenia sumy 3.900,24 eura s príslušenstvom a to titulom neoprávneného odberu plynu bez uzavretej zmluvy za obdobie od 26.11.2016 do 20.09.2018.

2. Okresný súd Banská Bystrica ako súd upomínací vydal proti žalovanému platobný rozkaz č. k. 28Up/423/2020-30 zo dňa 07.08.2020, proti ktorému podal vecne odôvodnený odpor. Žalobca navrhol pokračovať v konaní v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní.

3. Žalovaný v odpore v prvom rade namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu, pretože podľa jeho názoru nie je pasívne legitimovaný. Žalobca v návrhu neuviedol, od čoho odvodzuje návrh na vydanie platobného rozkazu voči nemu. Jeho v danej veci nikto nekontaktoval, ani ho k ničomu nevyzýval. Nie je mu preto jasné, z čoho žalobca usudzuje, že žalovaný v 1.rade (pôvodne Y. F., voči ktorej bolo konanie zastavené) a žalovaný v 2.rade zodpovedajú za vzniknutú škodu spoločne a nerozdielne. Tvrdenie žalobcu, že meradlo bolo sprístupnené zamestnancom žalobcu až dňa 20.09.2018 a to z dôvodu zmeny vlastníka predmetnej nehnuteľnosti nie je pravdivé, nakoľko vlastníckymi nehnuteľnosťami tak 26.11.2016 ako aj 20.09.2018 boli manželka M.. Namietal aj spoluzavinenie žalobcu v zmysle § 415 a § 417 Občianskeho zákonníka, hoci mal vedomosť o tom, že mu vzniká škoda a o tom kto za ňu zodpovedá, o čom svedčia aj jeho listy zo dňa 9.11.2016, ako aj 11.01.2017 adresované Y. F., vzniku ďalšej škody nezabránil, t. j. meradlo neodpojil takmer dva roky. Neurobil tak napriek tomu, že mu boli vlastníci nehnuteľnosti známi, meradlo sa nachádzalo na fasáde rodinného domu, mimo obytnej zóny,

na pozemku vlastníkov, ku ktorému mali títo prístup, a preto pokiaľ by sa žalobca obrátil na vlastníkov nehnuteľnosti, aby mu umožnili demontáž meradla, mohol vzniknutej škode bez problémov zabrániť. Vlastníci nehnuteľnosti mali do nej po celý čas prístup, v čase údajného neoprávneného odberu plynu umožnili užívanie nehnuteľnosti rôznym ďalším osobám a prihlasovali ďalšie osoby na trvalý pobyt v nehnuteľnosti (napr. U. Q.). Z opatrnosti vzniesol tiež námietku premlčania za obdobie od 26.11.2016 do 28.02.2018, nakoľko o tom, že mu škoda vzniká kto za ňu zodpovedá (podľa tvrdenia žalobcu - to bola p. Y. F.) musel žalobca vedieť už dňa 09.11.2016, nakoľko ju o tom informoval listom datovaným týmto dňom. Navyše škodu si u nej včas neuplatnil, ani svoju pohľadávku vo výške 3.900,24 eura neprihlásil do konkurzu.

4. K odporu žalovaného žalobca v písomnej replike poukázal na objektívnu zodpovednosť za neoprávnený odber plynu. Žalovaný je zodpovedný za neoprávnený odber plynu ako reálny odberateľ zemného plynu na predmetnom odbernom mieste. Uviedol, že žalovaného žaluje na základe uzatvorenej zmluvy o nájme nehnuteľnosti, v ktorej sa nachádza predmetné odberné miesto. Žalovaný bol v rozhodnom období nájomcom tejto nehnuteľnosti, z čoho logicky vyplýva jeho pasívna legitimácia, keďže on bol reálnym odberateľom. Žalovaný sa nechcel z nehnuteľnosti vysťahovať, čo potvrdzuje aj podnet podaný vlastníkami na Okresnú prokuratúru Nitra zo dňa 20.08.2018. Vlastníci poskytli žalobcovi údaje o reálnych užívateľoch nehnuteľnosti v rozhodnom období. Vzhľadom na skutočnosť, že vlastník nehnuteľnosti preukázal, kto bol reálnym odberateľom na predmetnom mieste a zároveň preukázal vlastník nehnuteľnosti, že do nehnuteľnosti nemal prístup je nespochybniteľné, že za neoprávnený odber plynu zodpovedá jedine žalovaný. Poukázal na skutočnosť, že sa viackrát pokúsil o demontáž predmetného meradla, avšak meradlo nebolo verejne prístupné, z ktorého dôvodu nemohla byť demontáž vykonaná. Nemal vedomosť o iných užívateľoch nehnuteľnosti. Neobstojí ani námietka premlčania. Žalobca sa o vzniknutej škode dozvedel až dňom vykonania demontáže a to dňa 20.09.2018. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 41Cob/122/2013.

5. Žalovaný v duplike opätovne namietal, že nie je pasívne vecne legitimovaný. Medzi žalobcom a p. Y. F. bola uzatvorená zmluva o združenej dodávke plynu č. 9105993048 zo dňa 03.05.2016. Keďže z predložených dokladov je zrejmé, že dňa 04.10.2016 táto uhradila splátku 50,-eur žalobcovi, jej odpojenie žalobcom od plynu dňa 14.10.2016 bolo predčasné a navyše nebolo preukázané, že by jej žalobca odstúpenie od zmluvy o združenej dodávke plynu riadne doručil. Na základe uvedeného zastáva názor, že odstúpenie od zmluvy zo strany SPP, a.s. bolo uskutočnené v rozpore s právnymi predpismi, ako aj zmluvnými ustanoveniami, preto je neplatné. Poukazuje na to, že vo vzťahu k SPP, a.s. bola v postavení spotrebiteľa, a preto sa na tento vzťah aplikujú príslušné ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, vrátane neplatnosti ustanovení o neprijateľných zmluvných podmienkach a nekalých praktikách, ktoré zakladajú ich absolútnu neplatnosť. Postup SPP, a.s. považuje za nenáležitý a neprijateľný. Vzhľadom na uvedené mal za to, že buď je zmluva s dodávateľom naďalej platná (keďže nedošlo k platnému odstúpeniu zo strany dodávateľa), alebo je od počiatku neplatná pre rozpor so zákonom a predpismi týkajúcimi sa ochrany spotrebiteľa, za čo však nesie plnú zodpovednosť dodávateľ, a teda to nemožno pripísať na farchu spotrebiteľovi. Zmluva o nájme, ktorú doložili vlastníci domu, nemôže byť platná, nakoľko v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Dom bol pôvodne vo vlastníctve jeho mamy p. Y. F., ktorá ho zdedila po svojich rodičoch. Vzhľadom na finančné problémy mama dom predala spoločnosti MK - AUTO s.r.o. s tým, že po vyriešení finančných problémov tento odkúpi späť, avšak spoločnosť MK - AUTO s.r.o. potrebovala finančné prostriedky, tak dom predala v r. 2015 manželom M.. Keďže v tom čase s mamou v dome býval, urobili zmluvu, kde bol uvedený ako nájomca. Napriek tomu, že v nájomnej zmluve uviedli, že nájomné je 1 euro, od mamy požadovali platiť každý mesiac nájomné 500,-eur. Keď to po niekoľkých mesiacoch prestala vladať platiť, postupne sa jej začali vyhrážať a do domu začali sťahovať ďalších ľudí. V tom čase mal priateľku, a keďže situácia v dome bola neúnosná v auguste 2016 sme si s priateľkou prenajali byt a odvtedy v predmetnej nehnuteľnosti nebýval, iba mamu sporadicky navštevoval. Rozsudok, ktorý žalobca cituje vo svojom vyjadrení svedčí práve v prospech žalovaného, nakoľko vlastníci domu sa chceli zbaviť svojej zodpovednosti tak, že doložili žalobcovi nájomnú zmluvu, avšak existencia nájomnej zmluvy (ktorej platnosť namietajú) ešte neznamená, že žalovaný - uvedený ako nájomca reálne v nehnuteľnosti býval a plyn odoberal. Naopak je preukázateľné, že nájomcovia si do nehnuteľnosti nasťahovali ďalších nájomníkov, ktorí im platili nájom vrátane energií. Žiadal žalobu zamietnuť.

6. Súd si v priebehu konania postupom podľa § 150 ods. 2 CSP vyžiadal ďalšie skutkové tvrdenia a to za účelom odstránenia rozporu vo vyjadrení žalobcu ohľadne porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na meradle, kde takúto skutočnosť netvrdil. Žalobca na výzvu súdu reagoval, pričom poznamenal, že išlo o chybu v písaní, pričom akcentoval na § 82 ods. 1 písm. a) bod 2 zákona o energetike.

7. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktoré sa dostavili právni zástupcovia strán sporu. Súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti strán žalobcu, pretože mal splnené podmienky podľa § 180 CSP. Z nahrávky z pojednávania vyplynulo, že právna zástupkyňa žalovaného oznámila súdu, že ospravedlňuje neúčast' žalovaného, ktorý mal respiračné problémy, preto sa rozhodol absolvovať vyšetrenie (čo však súdu následne nepreukázal). Právny zástupca žalobcu na pojednávaní zotrval na podanej žalobe a ďalej poznamenal tieto skutočnosti. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn je v súlade s ustanovením § 82 ods. 2 zákona o energetike povinný uhradiť prevádzkovateľovi distribučnej siete vzniknutú škodu. Škodou je množstvo neoprávnene odobratého plynu zaznamenané na číselníku plynomera za obdobie od 26.11.2016 do 20.09.2018 v celkovom objeme 8182 metrov kubických. Za vzniknutú škodu žalovaný zodpovedá ako reálny odberateľ zemného plynu na predmetnom odbernom mieste, na základe uzatvorenej nájomnej zmluvy s vlastníkom nehnuteľnosti. Žalobca má za to, že dostatočne preukázal objektívnu zodpovednosť žalovaného za vzniknutú škodu, taktiež žalobca preukázal výšku škody, ktorá mu vznikla takýmto odberom. Na základe uvedeného požiadal, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal žalobcovi náhradu trov konania v plnej výške. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní odkázal na svoje doterajšie vyjadrenia s poukazom na žalobcom predložený rozsudok KS BB sp.zn. 41Cob/122/2013 zo dňa 30.10.2013, najmä na zdôvodnenie na strane 8 odsek 1. Následne aj na strane 10 predmetného rozsudku. Poukázal na to, že žalobca sa veľmi rýchlo uspokojil s tvrdením vlastníkov nehnuteľnosti a ignoroval všetky dôkazy, ktorými pani F. preukazovala skutočnosť, že žalovaný v nehnuteľnosti nebýval, plyn skutočne neodoberal a zároveň o tom predložila aj dôkazy, z ktorých vyplýva, že vlastníci nehnuteľnosti využívali výlučne pre zisk a do nehnuteľnosti ubytovávali rôzne ďalšie subjekty. V záverečnej reči právny zástupca navrhol, aby súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel, keďže žalovaný nepredložil dôkazy, ktoré by ho zbavili zodpovednosti za neoprávnený odber plynu. Právny zástupca žalovaného navrhol žalobu v plnom rozsahu zamietnuť z dôvodu absencie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, keďže nie je objektívne zodpovedný, že v čase neoprávneného odberu plynu nebýval v nehnuteľnosti.

8. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty žalobcu a žalovaného a vykonal dokazovanie listinami, ktoré predložili strany sporu a zistil nasledovný skutkový a právny stav :

9. Z výpisov katastra nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci Nitra, k. ú. Nitra, zapísaných na LV č. XXXX ako parc. registra „C“ evidované na katastrálnej mape a to parc. č. XXXX a XXXX, a rodinný dom postavený na par. č. XXXX so súpisným číslom XXX súd zistil, že rozhodnom období, keď prišlo k neoprávnenému odberu plynu v celkovom objeme 8283 metrov kubických boli manželia M. - P. M. a O. M., čo tiež v konaní nebolo sporné.

10. Zo zmluvy o združenej dodávke plynu uzavretej medzi spoločnosťou - Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (ďalej len „dodávateľ“) a Y. F. - (pôvodne žalovaná v 1.) rade ako odberateľ) dňa 03.05.2016 vyplynulo, že záväzkom dodávateľa bolo zabezpečiť združenú dodávku plynu pre odberateľa. Zmluva bola uzavretá na dobu určitú a to do 03.05.2018. Z listu nazvaného ako odstúpenie od zmluvy zo dňa 09.11.2016, ktorý bol doručený do vlastných rúk Y. F. dňa 23.11.2016 (rub listu č. I. 5 spisu) dodávateľ odstúpil od zmluvy o dodávke plynu a zároveň ju vyzval na sprístupnenie odberného miesta za účelom demontáže meradla.

11. Z výzvy na skončenie neoprávneného odberu plynu zo dňa 11.01.2017 súd zistil, že žalobca vyzýval pani Y. F., aby bez zbytočného odkladu skončila s neoprávneným odberom plynu, a to z dôvodu predchádzajúceho ukončenia zmluvy o dodávke plynu na predmetnom odbernom mieste. Zároveň ju upozornil, že ak neskončí s neoprávneným odberom plynom žalobca podá trestné oznámenie. Zásielka sa vrátila žalobcovi dňa 07.02.2017 z dôvodu, že pani Anna Petříková si neprevzala zásielku v odbernej lehote.

12. Z montážneho listu meradla č. 1103069635 zo dňa 20.09.2018 prišlo k demontáži meradla s výrobným číslom 7188871 so stavom počítadla 18936 m kubických, ktoré bolo umiestnené na fasáde.

Žalobca vyčíslil škodu, ktorá bola spôsobená neoprávneným odberom plynu na základe údajov z demontáže meradla na sumu 3900,24 eura, čo vyplýva z výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu zo dňa 21.09.2018 (č. I. 9 spisu).

13. Z výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu zo dňa 21.09.2018 je možné zistiť, že objem neoprávneného odobratého plynu predstavoval 8182 metrov kubických, čo činí celkovú výšku škody 3900,24 eura, vrátane nákladov spojených s odstraňovaním a zisťovaním neoprávneného odberu.

14. Z vyúčtovania škody za neoprávnený odber plynu v celkovej výške 3900,24 eura zo dňa 27.09.2018 žalobca vyfakturoval žalovanému a Y. F. vyššie uvedenú sumu na úhradu a to s termínom splatnosti dňa 11.10.2018.

15. Z montážneho listu č. 1103069635 o demontáži meradla zo dňa 25.11.2016 nepodpísaného žiadnym pracovníkom žalobcu je zrejmé, že k demontáži neprišlo a to z dôvodu nedostupnosti meradla.

16. Z nájomnej zmluvy uzavretej medzi manželmi M. ako prenajímateľmi a žalovaným P. F. a Y. F. ako nájomcami dňa 21.12.2015 je zrejmé, že predmetnom nájmu bola nehnuteľnosť nachádzajúca sa v obci Nitra, k. ú. Nitra, zapísaná na LV č. XXXX ako parc. registra „C“ evidované na katastrálnej mape a to parc. č. XXXX a XXXX, a rodinný dom postavený na par. č. XXXX so súpisným číslom XXX (ďalej len „predmetná nehnuteľnosť“). Doba nájmu bola dohodnutá zmluvnými stranami od 21.12.2015 do 30.04.2017. Poplatky za spotrebu el. energie, plynu, vodného a stočného, ako aj iných zálohových platieb sa nájomcovia zaviazali hradiť priamo dodávateľovi služieb.

17. Z nájomnej zmluvy uzavretej medzi Novou nitrianskou spoločnosťou s.r.o. ako prenajímateľom a P. C. a P. F. (žalovaný) ako nájomcami dňa 24.08.2016 súd zistil, že prenajímateľ prenajal byt na P. ulici v A. za podmienok v nej uvedených.

18. Z podnetu na začatie trestného stíhania, ktorý bol podľa prezenčnej pečiatky podaný na Okresnú prokuratúru Nitra dňa 20.08.2018 rezultovalo, že vlastníci predmetnej nehnuteľnosti podali trestné oznámenie z dôvodu, že nájomcovia - žalovaný P. F. a Y. F. užívali predmetnú nehnuteľnosť bez právneho titulu, keďže nájom skončil uplynutím doby na ktorú bol dojednaný, t. j. dňa 30.04.2017. S poukazom na uvedené dospeli k záveru, že došlo k naplneniu trestného činu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 Trestného zákona.

19. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

20. Podľa § 420 odsek 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

21. Podľa § 82 ods. 1 písm. a) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike neoprávneným odberom plynu je odber bez uzavretej zmluvy o

1. pripojení k prepravnej sieti alebo o pripojení k distribučnej sieti,
2. dodávke alebo združenej dodávke plynu, alebo
3. prístupe do prepravnej siete a preprave plynu alebo prístupe do distribučnej siete a distribúcií plynu.

22. Podľa § 82 odsek 2 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, odberateľ, ktorý neoprávnené odobral plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnené odobral plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete. 30.

23. Podľa § 3 písm. c) 10 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, je odberateľom plynu osoba, ktorá nakupuje plyn na účel ďalšieho predaja alebo na účel vlastnej spotreby.

24. Podľa § 3 písm. c) 5 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike je prevádzkovateľom distribučnej siete plynárenský podnik oprávnený na distribúciu plynu podľa tohto zákona.

25. Súd poznamenáva, že ustanovenie § 82 ods. 1 písm. a) zákona o energetike, upravuje osobitný prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu a je špeciálnym ustanovením vo vzťahu k ustanoveniu § 420 Občianskeho zákonníka, upravujúcim všeobecnú zodpovednosť fyzických a právnických osôb za škodu. Predpokladmi zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. a), v spojení s ustanovením § 82 ods. 2 zákona o energetike sú 1. porušenie právnej povinnosti, 2. existencia škody a 3. príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. V tomto prípade ide o osobitný druh objektívnej zodpovednosti odberateľa, keď rozhodujúce v zmysle tohto ustanovenia je to, že odberateľ odoberá zemný plyn, pričom v dôsledku protiprávneho konania odberateľa skutočne vznikla škoda buď dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete, prevádzkovateľovi distribučnej siete, alebo prevádzkovateľovi zásobníka. V danom prípade nároku na náhradu škody preto nie je potrebné zisťovať zavinenie, nakoľko ide o objektívnu zodpovednosť odberateľa plynu, avšak musia byť preukázané všetky ostatné zložky zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu, t. j. 1. protiprávny úkon spočívajúci v odoberaní plynu, 2. vznik skutočnej škody na strane jednej z oprávnených osôb (dodávateľ plynu, prevádzkovateľ prepravnej siete a prevádzkovateľ distribučnej siete, alebo prevádzkovateľ zásobníka) a 3. existencia príčinnej súvislosti medzi neoprávneným odberom a vznikom tejto škody.

26. V prípade neoprávneného odberu podľa § 82 ods. 1 písm. a) zákona o energetike bude škodou na účely § 82 ods. 2 zákona o energetike množstvo spotrebovaného plynu, pretože protiprávne konanie spočíva v odoberaní plynu bez uzatvorenej zmluvy o dodávke plynu.

27. Súd v uvedenom kontexte poukazuje práve na skutočnosť, že zákon o energetike bližšie nedefinuje osobu neoprávneného odberateľa, ale len všeobecne rozoberá odberateľa, ktorý neoprávnené odoberal alebo odoberá plyn (§ 82 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike). K založeniu zodpovednosti za zakázané konanie podľa zákona o energetike je ešte potrebný (vedľa splnenia ostatných podmienok) aj dostatočne podložený záver o osobe škodcu. Zodpovednosť podielových (resp. aj bezpodielových) spoluvlastníkov nehnuteľnosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu by bolo možné odvodiť len v prípade, že by nebolo možné zistiť neoprávneného odberateľa plynu (rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 22Co/121/2019 zo dňa 29.09.2020 k tomu porovnaj aj rozsudok Krajského súdu v Košiciach 3Cob/46/2017 zo dňa 28.06.2018, rozsudok Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 6Csp/92/2018 zo dňa 02.10.2018).

28. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že matka žalovaného bola do 23.11.2016 v zmluvnom vzťahu s dodávateľom plynu SPP, pričom k ukončeniu zmluvného vzťahu došlo odstúpením od zmluvy zo strany dodávateľa dňa 23.11.2016, kedy jej bolo doručené odstúpenie od zmluvy o dodávke plynu, pričom následne v rozhodnom období od 26.11.2016 do 20.09.2018 nebola na odbernom mieste uzavretá žiadna zmluva o dodávke plynu, čo ani nebolo v konaní sporné. Napriek ukončeniu daného zmluvného vzťahu bol na odbernom mieste naďalej odoberaný zemný plyn. Takýto odber plynu je v zmysle ustanovenia § 82 ods. 2 ZoE považovaný za neoprávnený a odberateľ plynu je povinný uhradiť prevádzkovateľovi distribučnej siete skutočnú škodu, ktorá mu neoprávneným odberom vznikla. Skutočnosť, že prišlo k neoprávnenému odberu plynu, ktorého množstvo bolo odobraté celkovo v objeme 8182 metrov kubických v konaní sporné medzi stranami nebolo.

29. Aktívna legitímácia žalobcu (prevádzkovateľa distribučnej siete) je daná v zmysle § 82 ods. 2 ZoE, kde je žalobca uvedený ako jeden zo subjektov oprávnených uplatňovať si náhradu škody v prípade neoprávneného odberu. Na strane žalovaného je daná pasívna vecná legitímácia, zákonná úprava zakladá nárok distribútora plynu na náhradu škody za neoprávnené odobraný plyn a to voči tomu, kto ju v rozpore so zákonom na úkor distribútora odobral. Zákon bližšie nedefinuje osobu neoprávneného odberateľa, pričom vzhľadom na špecifické pomery pri dodávke plynu nemusí byť vždy jednoznačné, kto neoprávnené plyn odobral a spotreboval, preto môže byť za povinnú považovaná aj osoba, ktorú s odberným miestom spája určitý relevantný vzťah.

30. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že osoba škodcov, respektíve škodcu bola identifikovaná zo strany žalobcu, ktorý žaloval v konaní nájomcov predmetnej nehnuteľnosti a to žalovaného - P. F., ako aj Y. F., ktorí čiastočne v čase rozhodnom mali s vlastníkami nehnuteľnosti uzavretú nájomnú zmluvu do 30.04.2017, väčšiu časť rozhodného obdobia od 01.05.2017 do 20.09.2018 bola predmetná nehnuteľnosť obývaná bez platnej nájomnej zmluvy, t. j. neoprávnené, čoho následkom bolo aj podanie

trestného oznámenia zo strany vlastníkov nehnuteľnosti. Voči Y. F., ktorá bola pôvodne označená ako žalovaná v 1. rade bolo konanie zastavené z dôvodu vyhlásenia konkurzu na jej majetok, preto v konaní zostal iba žalovaný, ktorý bol zároveň aj neoprávneným odberateľom.

31. Žalovaný spoločne s jeho matkou Y. F., ktorá takisto vystupovala v konaní ako žalovaná (avšak voči nej bolo konanie zastavené), porušili svoju zákonnú povinnosť, keď po skončení zmluvy o dodávke plynu odoberali plyn bez platne uzavretia zmluvy, avšak za tento odber nezaplatili, čím je daná existencia protiprávneho úkonu. To, že odoberali neoprávnené plyn, bolo preukázané tým, že na meradle bol zaznamenaný odber plynu v objeme 8182 metrov kubických. Vzhľadom na objektívnu zodpovednosť je potrebné predchádzať prípadnému neoprávnenému odberu ochranou plynomeru uzamykateľnou skrinkou, pravidelnou kontrolou stavu plynomeru, alebo v prípade užívania nehnuteľnosti - odberného miesta usporiadaním vzájomných vzťahov s treťou osobou. Táto povinnosť vyplýva z ust. § 415 OZ. Ak si účastník občianskoprávneho vzťahu túto prevenčnú povinnosť neplní, koná protiprávne, zodpovedá preto za škodu vzniknutú v príčinnej súvislosti s tým. Škoda vznikla v danom prípade už len tým, že sa neoprávnené odoberal plyn, keď v zmysle zákona o energetike neoprávnený odber sa rovná škode. Protiprávne konanie žalovaného (aj Y. F.) bolo dôvodom vzniku škody žalobcu, keďže z dôvodu absencie zmluvného vzťahu na dodávku plynu dodávateľ neuhradil cenu plynu žalobcovi, čím je daná príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti žalovanej a vzniknutou škodou.

32. Čo sa týka splnenia samotnej prevenčnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka, podľa názoru súdu si žalobca túto splnil, keďže už v samotnom odstúpení od zmluvy, ktoré bolo Y. F. doručené dňa 23.11.2016 ju žalobca upozornil, že je povinná prevádzkovateľovi distribučnej siete sprístupniť odberné miesto. Následne ju žalobca listom zo dňa 11.01.2017, ktorý si Y. F. ani nevyzdvihla v odbernej lehote vyzval na skončenie neoprávneného odberu zemného plynu a to pod následkom hrozby podania trestného oznámenia. Aj z montážneho listu zo dňa 25.11.2016 (hoci nepodpísaného) vyplýva, že k demontáži meradla neprišlo, keďže toto nebolo nedostupné. Pokiaľ žalovaný aj spolu s matkou obýval predmetnú nehnuteľnosť neoprávnené bez nájomnej zmluvy, ako aj bez platne uzavretej zmluvy o dodávke plynu, muselo im byť zrejmé, že vznikne škoda, za ktorú budú musieť niesť zodpovednosť.

33. K námietke žalovaného, že on býval na inom mieste, čo preukazoval do spisu založenou nájomnou zmluvou, súd uvádza nasledovné. V tomto kontexte je potrebné uvedomiť si, že ani uzavretie inej nájomnej zmluvy priamo a automaticky nepreukazuje bývanie na odlišnom mieste od miesta na ktorom došlo k neoprávnenému odberu plynu. Okrem toho, obrana žalovaného je v tejto časti veľmi diskutabilná, keďže pôvodná nájomná zmluva nebola zmenená žiadnym dodatkom, ani nebola vypovedaná alebo ukončená iným zákonným spôsobom, z čoho rozumne vydedukovať, že je absolútne nelogické, nepravdepodobné, žeby žalovaný chcel mať uzavreté nájomné zmluvy k dvom nehnuteľnostiam v tom istom časovom horizonte. Obrana žalovaného je potom v tejto časti veľmi nehodnovrná, keďže podľa názoru súdu, ak by si prenajal inú nehnuteľnosť, je celkom opodstatnené, žeby pôvodnú zmluvu aj vypovedal.

34. Žalovaný namietal aj absolútnu neplatnosť zmluvy o nájme uzavretej k predmetnej nehnuteľnosti (v ktorej došlo k neoprávnenému odberu plynu) podľa § 39 Občianskeho zákona z dôvodu, že v zmluve bola uvedená suma za nájomné 1 euro. Podľa názoru súdu takáto námietka je vyslovene účelová, pretože úprava zmluvných vzťahov je v rovine Občianskeho zákonníka zväčša ponechaná na zmluvnú autonómiu zmluvných strán, pričom pokiaľ sa dohodli strany na podstatných náležitostiach zmluvy je takáto zmluva platná, aj v prípade, ak si z dôvodov, ktoré boli známe iba stranám dohodli nájomné vo výške 1 euro. Podľa názoru súdu, aj nájomná zmluva, ktorá obsahuje výšku nájomného 1 euro, musí byť považovaná za platnú, keďže takúto cenu si dohodli strany v rámci svojej slobodnej zmluvnej autonómie, pričom v zmysle výkladu žalovaného by každá obdobná zmluva bola automaticky absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi, čo však celkom určite nebolo vôľou zákonodarcu pri konštruovaní ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Samotné dojednanie nájomného vo výške 1 eur bez ďalšieho nemôže signalizovať porušenie dobrých mravov podľa ani ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Takáto argumentácia bola pred súd aj tak irelevantná, keďže aj v prípade, ak by neexistovala žiadna zmluva, predmetná nehnuteľnosť bola neoprávnené bez právneho titulu obývaná matkou žalovaného a žalovaným aj po uplynutí doby nájmu nehnuteľnosti (čo však vyplynulo aj z trestného oznámenia), kde prichádzalo k neoprávnenému odberu plynu.

35. K tvrdenej skutočnosti zo strany žalovaného ohľadne obývania predmetnej nehnuteľnosti inými osobami, ergo osobami, ktoré by mohli byť (spolu)zodpovedné za neoprávnený odber plynu súd poznamenáva, že takáto skutočnosť nebola verifikovateľná zo žiadneho listinného dôkazu, predovšetkým určite nie z rozhodnutia zo dňa 06.06.2017, ktorým bol vyrubený poplatok za komunálne odpady pre rok 2017 osobe U. Q.. Takýto listinný dôkaz nič nedokazuje, nemá žiadnu výpovednú hodnotu ohľadne skutočného nájomníka, alebo osoby, ktorá reálne obývala nehnuteľnosť v čase jej neoprávneného odberu plynu bez platne uzavretej zmluvy.

36. Žalovaný v priebehu konania vzniesol aj námietku premlčania uplatneného nároku na náhradu škody. Podľa názoru žalovaného, musel mať žalobca vedomosť o tom, že mu vzniká škoda a kto za ňu zodpovedá už dňa 09.11.2016, nakoľko Y. F. informoval listom datovaným týmto dňom. Premlčanie nároku na náhradu škody je upravené v § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na náhradu škody sa vyžaduje skutočná (preukázaná) a nielen predpokladaná vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého rozsahu, ktorú je možné natoľko objektívne vyjadriť (vyčísliť) v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok uplatniť na súde, a ďalej vedomosť o tom, kto za ňu zodpovedá (porovnaj R 38/1975). Plynutie subjektívnej premlčacej doby však nemôže začať skôr než plynutie objektívnej premlčacej doby, t. j. skôr než škoda vznikla (Ro NS ČR z 26. 11. 2005, sp. zn. 25 Cdo 2232/2005). Zároveň, zákon v § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovuje aj 3 ročnú objektívnu lehotu, t. j. objektívne determinovanú časovú hranicu, ktorú nesmie premlčacia doba nikdy prekročiť, pretože po jej uplynutí sa právo na náhradu škody premlčí vždy, aj keď dosiaľ neuplynula ešte subjektívna premlčacia doba. S poukazom na vyššie uvedené, žalobca sa mohol predovšetkým o výške škody objektívne dozvedieť o výške škody, ale aj kto za ňu zodpovedá až keď prišlo k demontáži meradla, t. j. dňa 20.09.2018, kedy zistil množstvo odobratého plynu - 8182 metrov kubických, čo zodpovedá ekvivalentu v materiálnom vyčíslení náhrady škody vo výške žalovanej sumy (3.900,24 eura) ako aj osoby, ktoré v predmetnej nehnuteľnosti bývali, čo mu oznámil vlastník predmetnej nehnuteľnosti. Žaloba bola podaná na Okresný súd v Banskej Bystrici dňa 28.02.2020, t. j. preukázateľne v dvojročnej subjektívnej dobe, ktorá plynula v rámci 3 ročnej objektívnej doby. Tvrdenie žalovaného, že sa žalobca mohol dozvedieť o výške škody už dňa 09.11.2016 nebolo spôsobilé zmeniť náhľad súdu, pokiaľ si žalobca uplatňoval náhradu škody až odo dňa 26.11.2016, kedy prišlo k neoprávnenému odberu plynu. Inak povedané, do 09.11.2016 ani škoda ešte nevznikala, pretože žalované obdobie za neoprávnený odber plynu je od 26.11.2016 do 20.09.2018.

37. K návrhu na vykonanie dokazovania a to vypočítaním prenajímateľa inej nehnuteľnosti, ktorú žalovaný obýval súd dopĺňa (Nová nitrianska spoločnosť s.r.o.), že na takýto návrh ani neprihliadol, pretože žalovaný mohol tieto skutkové tvrdenia uplatniť včas a skôr, avšak tak neurobil, hoci mu v tom nič nebránilo, pretože skutočnosti, ktoré uvádzal mu museli byť známe už v čase, kedy mu bol doručený odpor spolu s výzvou na vyjadrenie. Takéto počínanie žalovaného na pojednávaní by spôsobilo, že súd by musel pojednávanie odročiť, čo by ani nebolo hospodárne, keďže mal v čase rozhodnutia k dispozícii listinné dôkazy, ktoré mu umožňovali urobiť si záver o unesení dôkazného bremena žalobcu. V tejto súvislosti súd poukazuje na § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii, ktorý je normatívnym vyjadrením základného princípu zakotveného v čl. 5 CSP, podľa ktorého môže súd odmietnuť procesné úkony, ktoré vedú k nedôvodným prietahom v konaní. Paragraf 153 ods. 1 veta druhá pritom definuje, kedy predloženie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany nie je včasné a to vtedy, ak ho strana mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). Ak na to neexistujú osobitné dôvody v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazov až na pojednávaní nie je včasné. (uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 25Co/48/2019 zo dňa 24.06.2019). Vzhľadom na uvedené, súd na toto navrhované dokazovanie ani neprihliadol, čo uviedol v zápisnici, keďže tento návrh na vykonanie dokazovania nebol predložený včas, pričom žalovaný, ktorý je právne zastúpený musel o tejto skutočnosti pozitívne vedieť, nielen preto, že bol poučený, ale predovšetkým z dôvodu kvalifikovaného právneho zastúpenia advokátom.

38. Súd zároveň zamietol návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedka Y. F., ako neúčelný a nevhodný, jednak z dôvodu, že by to spôsobilo ďalšie odročenie pojednávanie, osobitne aj pretože by táto mala svojou výpoveďou preukazovať skutočnosti ohľadne obývania predmetnej nehnuteľnosti inými osobami, ktoré tvrdenie by muselo byť bez pochyb potvrdené aj produkovaním relevantného listinného dôkazu, ktorý by hodnoverne potvrdil takto tvrdené skutočnosti. Vo vzťahu

k umiestneniu meradla, súd nemal pochybnosti o tom, že takéto nebolo verejne prístupné, pretože žalovaný účinne nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu o tom, že bolo meradlo verejne prístupné, preto vychádzal z ustanovenia § 151 ods. 2 CSP, a síce z neúčinného popretia skutkových tvrdení, keďže žalovaný si nesplnil povinnosť substancovane tvrdiť skutočnosť ohľadne verejne prístupnosti k meradlu určenému na zaznamenávanie odberu plynu. Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti znamená, že je potrebné uviesť všetko to, čo je obsiahnuté v skutkovej podstate hmotnoprávnej normy (skutočnosti spôsobilé na základe hmotného práva privodiť úspech strany v spore). Hmotné právo určuje, ktoré skutočnosti sú podstatné a rozhodujúce. Je teda potrebné uviesť tvrdenia relevantné z hľadiska hmotného práva. Povinnosť tvrdiť takéto skutočnosti má charakter procesného bremena. Zaťažuje toho, kto má procesnú povinnosť tvrdiť, ale aj toho, kto má procesnú povinnosť poprieť tvrdenia protistrany.

39. Nad rámec vyššie uvedených skutočností, obrana žalovaného bola založená predovšetkým na absencii jeho pasívnej vecnej legitímácie, ktorú mala podľa jeho tvrdenia jeho matka Y. F., na majetok ktorej bol vyhlásený osobný konkurz. Takýto náhľad na skutkový stav žalovanému vyhovoval, keďže odvodzoval pasívnu vecnú legitímáciu svojej matky Y. F. z dôvodu jej predchádzajúceho zmluvného vzťahu so spoločnosťou SPP. Vo svojej podstate, žalovaný chcel preniesť svoju (spolu)zodpovednosť (ktorú mala aj jeho matka, avšak nemohla vystupovať ako žalovaná) za neoprávnený odber plynu na iné osoby, aby sa tak zbavil svojej zodpovednosti za škodu, ktorú žalobcovi spôsobil. Zároveň by nebolo spravodlivé prenášať zodpovednosť pri zistenom skutkovom stave na vlastníkov nehnuteľnosti, keďže títo oznámili žalobcovi osoby, ktoré neoprávnene odoberali plyn v nehnuteľnosti, ktorú mali vo vlastníctve.

40. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

41. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

42. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

43. Vzhľadom na vyššie uvedené považoval súd žalobu za dôvodnú v celkom rozsahu, preto jej vyhovel a žalovaného zaviazal zaplatenie sumy 3900,24 eura spolu s príslušenstvom tvoriacim úrok z omeškania vo výške 5%, keďže mal preukázané, že žalovaný sa so zaplatením peňažného plnenia dostal do omeškania dňom nasledujúcim po splatnosti vyúčtovania škody za odber plynu, t. j. dňom 12.10.2018 a žalobca má tak s poukazom na § 517 OZ v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške o 5 percentuálnych bodov viac ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, ktorá ku dňu 12.10.2018, kedy sa žalovaný dostal do omeškania bola vo výške 0,00%. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi celkovo sumu 3900,24 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa 12.10.2018 do zaplatenia a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pretože nebol dôvod určiť dlhšiu lehotu na plnenie.

44. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa jej úspechu vo veci.

45. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

46. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP, s poukazom na § 255 ods. 1, pričom žalobca bol v konaní plne úspešný oproti žalovanému, ktorý nedosiahol žiaden materiálne merateľný úspech, preto súd priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Súd nevzhladol žiadne okolnosti podľa § 257 CSP, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania ako priznanie náhrady trov konania žalobcovi, pričom takéto okolnosti netvrdili ani strany sporu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.